

СПРАВА УСЕЙ ПАРТЫІ, УСЯГО НАРОДА — ДАБЦА МАГУТНАГА ЗДЫЧЫМ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ!

ЗВАРОТ ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КПСС

ДА КАЛГАСНІКАУ І КАЛГАСНІЦ, РАБОЧЫХ І РАБОТНІЦ САУГАСАУ, СПЕЦЫЯЛІСТАУ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ, ВУЧОНЫХ, РАБОТНІКАУ ПРАМЫСЛОВАСЦІ, ДА КАМУНІСТАУ І КАМСАМОЛЬЦАУ, ДА УСІХ ПРАЦОУНЫХ САВЕЦКАГА САЮЗА

Дарагія таварышы! Сяньня будзінні камуністычнага грамадства!

Толькі што закончыў сваю работу Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Саветскага Саюза, які заслухаў, абмеркаваў і аднадушна адобрыў даклад Першага сакратара ЦК КПСС таварыша М. С. Хрушчова «Сучасны этап камуністычнага будаўніцтва і задачы партыі па паліпашчэнню кіравання сельскай гаспадаркай. Пленум прыняў Пастанову ЦК КПСС, у якой намянуў неадкладны і важныя меры па ажыццэўленню гістарычных рашэнняў XXII з'езда партыі і новай Праграмы КПСС у галіне далейшага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі.

Рашэнне Пленума ЦК КПСС накіравана на ўсебаковае ўздым сельскай гаспадаркі, паспяховае выкананне праграмы стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму, на павышэнне дабрабыту народа, на карысць кожнага саветскага чалавека.

Саветскі народ поўны рашучасці азнаменаванне 1962 год — першы год пасля XXII з'езда партыі — вялікім працоўным перамогамі, паспяховае выкананне задання чвэртага года сямігадовага пераходнага пераходнага года. Ужо ў першыя месяцы сямігадовага года завяліліся заданні пераходнага года: павышэнне вытворчасці сельскай гаспадаркі, павышэнне прадукцыі, прадукцыі народнага спажывання. Працоўнікі сяла імкнуцца перадаць Радзіму вялікімі поспехамі.

Развіццё сельскай гаспадаркі, клопаты аб павелічэнні вытворчасці збожжжа, мяса, малака, бавоўны, цукровых буркоў, гародніны і іншых прадуктаў, патрэбных народу, знаходзяцца пад пастаянным і пільнай увагай Камуністычнай партыі Саветскага Саюза. Партыя і ў далейшым будзе настойліва займацца карэктнымі пытаннямі сельскай гаспадаркі.

Наша прамысловасць працуе добра. Саветскія людзі ведаюць, што і ў галіне сельскай гаспадаркі за апошнія некалькі гадоў мы дасягнулі сур'ёзных поспехаў. Значна павялічылася ў краіне вытворчасць прадуктаў харчавання. Паспехі сельскай гаспадаркі бясспрэчны. Аднак партыя адкрывае гаворачы народ — там, дзе развіццё сельскай гаспадаркі ўсё яшчэ адстае ад тэмпаў росту прамысловасці і не адпавядае ўзросшым патрэбам насельніцтва. Сельская гаспадарка — такая галіна нашай эканомікі, поспехі і недахопы ў рабоце якой штодзённа адчувае кожны чалавек. Калі ў магазінах няма прадуктаў, калі народ не адчувае ў іх недахопу, значыць, сельскагаспадарчая вытворчасць наладжана добра.

Камунізм не гэта паводзец без магутнай, пераможнай прамысловасці. Камунізм не магчымы і без выкарыстання сельскай гаспадаркі. У Праграме КПСС указваецца: «Стварэнне, пачынаючы з магутнай прамысловасці, працэнтаў, усебакова развіццё і высокапрадуктыўнай сельскай гаспадаркі — абавязковая ўмова будовы камунізму».

У дакладзе таварыша М. С. Хрушчова, у рашэннях саветскага Пленума ЦК КПСС падкрэслена, што саветскі народ мае ўсё магчымае для таго, каб у гэтым годзе і ў бліжэйшых гадах дасягнуць павелічэння вытворчасці прадуктаў сельскай гаспадаркі, поўнае задавальненне на іх попыт насельніцтва.

Калі наша краіна вырвалася з сучаснае прамысловасці, ворагі сацыялізму зноў з'явіліся, што нам не пад сілу гэта зрабіць. Аднак саветскія людзі стварылі магутную сацыялістычную прамысловасць і паспяховы пераход да пераходнага года. Цяпер усе ворагі камунізму гавораць: такі таварыш Хрушчов будоваў пераможную прамысловасць, аднак яму цяжка будзе пераадолець недахопы ў галіне сельскай гаспадаркі і ў бліжэйшых гадах вырашыць такую вялікую задачу, як стварэнне багатага прадуктаў сельскай гаспадаркі.

Але сілы і магчымасці саветскага народа незлічэнны. Наше сацыялістычнае сельскае гаспадарства мае вялізныя магчымасці. Прайдзе не так многа часу, ворагі будуць пераможаны, і саветскі народ зноў пераможа іх.

Дарагія таварышы! Ідзе першая асноўная практычная ажыццэўленне Вялікай Праграмы камуністычнага будаўніцтва ў СССР, прынятай XXII з'ездам КПСС. У гэты важны і адказны момант камуністычнага будаўніцтва ў нашай краіне ЦК КПСС звяртаецца да вас, дарагія таварышы калгаснікі і калгасніцы, рабочыя і работніцы саўгасаў, спецыялісты, вучоныя, работнікі прамысловасці, камуністы і камсамольцы, і заклікае вас прыкласці максімальнае намаганне для таго, каб у гэтым годзе і ў бліжэйшых гадах у кожнай рэспубліцы, краі, вобласці, у кожным раёне, калгасе і саўгасе забяспечыць круты і магутны рост вытворчасці ўсіх відаў сельскагаспадарчай прадукцыі.

Ці ёсць у працоўнай сельскай гаспадарцы магчымасці для таго, каб вырашыць тэзіс, які ўсталяваны XXII з'ездам КПСС, Праграмай партыі і якія зноў падкрэслены ў рашэннях саветскага Пленума ЦК КПСС? Так, ёсць.

У нашай сельскай гаспадарцы працуе вялікая армія таленавітых арганізатараў і спецыялістаў, перадавікоў — наватараў вытворчасці. Працоўнікі сельскай гаспадаркі маюць вялікія дасягненні сучаснай навуцы і тэхнікі. Дзяржава цяпер можа аказаць больш дапамогі сельскай гаспадарцы.

Гутарка ідзе аб тым, каб умела выкарыстаць усё тое, што дзяржава дала сёння і будзе даваць згортаючы ў большай ступені працоўнікам вёскі. Гутарка ідзе цяпер аб умелым арганізаванні справы, аб узорнай кіраванні сельскай гаспадаркай, аб саадавадненні працы перш за ўсё тых саветскіх людзей, хто непасрэдна заняты ў сельскагаспадарчай вытворчасці. У дакладзе таварыша М. С. Хрушчова было сказана, што дрэнна, калі з-за недахопу тэхнікі прыкладзеныя сямі кукурузы сякай, але яшчэ горш, калі яе сякаюць сякай, а наўдана тэхніка з-за нядабрыя і безгаспадарчасці стайці і ржаветь. Ад таго, як выкарыстоўваецца тэхніка, як укараняюцца ў вытворчасць навуковыя дасягненні і перадавы вопыт, у канчатковым выніку залежыць узровень сельскагаспадарчай вытворчасці.

На Пленуме Цэнтральнага Камітэта КПСС былі падкрэслены прынцыповыя крытэрыі недахопы ў вытворчай дзейнасці калгасаў і саўгасаў, у рабоце навуковых устаноў, партыйных, саветскіх, сельскагаспадарчых і навуковых устаноў. Асабліва востра паставіла пытанне аб паліпашчэнні кіравання сельскай гаспадаркай, аб правільным выкарыстанні зямлі. Зямля — усенародная багацце, і мы абавязаны ўзяць ад яе ўсё, што яна можа даць.

Вялікім тэрмінам у развіццё нашай сельскай гаспадаркі, у росце выпуску прадукцыі стала траваполная сістэма земляробства. Украенне траваполля прыняла да таго, што дзясяткі мільёны гектараў урадлівых зямель, па сутнасці, пуставалі, даялі мала прадукцыі. Мы не бралі ад зямлі тое, што яна можа даць.

Траваполная сістэма неабходна процістаўляе новую структуру пасяўных плошчаў, актыўную барацьбу за шырокае ўкараненне найбольш прадуктыўных культур, за максімальны выхад прадукцыі з кожнага гектара пры найменшых затратах працы і сродкаў на адзінку прадукцыі.

Траваполная сістэма неабходна процістаўляе новую структуру пасяўных плошчаў, актыўную барацьбу за шырокае ўкараненне найбольш прадуктыўных культур, за максімальны выхад прадукцыі з кожнага гектара пры найменшых затратах працы і сродкаў на адзінку прадукцыі.

Пленум ЦК КПСС падкрэсліў, што многія недахопы ў развіццё сельскай гаспадаркі, у тым ліку і пашырэнне траваполнай сістэмы, адбыліся таму, што ў нас не было дакладнай, добра прадуманай сістэмы кіравання сельскагаспадарчай вытворчасцю. Цяпер партыя вырашае такія формы і метады кіравання, якія дазваляюць кіраваць і арганізаванай вытворчай дзейнасцю калгасаў і саўгасаў. Перабудова кіравання сельскай гаспадаркай, наменчая саветскім Пленумам ЦК КПСС, дасць нам такіх жа вялізныя вынікі, якія дала для развіцця народнай гаспадаркі перабудова кіравання прамысловасцю.

Перабудова кіравання сельскай гаспадаркай усім сваім зсисам накіравана на канкрэтнае кіраванне сельскагаспадарчай вытворчасцю. Не павяртаючыся, не засядаючыся мітусня, не абядаючы і добрыя пажаданні, а канкрэтнае, кваліфікаванае кіраванне, штодзённымі клопатамі аб справе — такое патрабаванне партыі да новастваряемых сельскагаспадарчых устаноў.

Якія ж галоўныя задачы выстаўляе партыя ў галіне сельскай гаспадаркі ў цяперашні час? Чого яна чакае ад працоўнай сельскай гаспадаркі ў гэтым годзе і ў бліжэйшых гадах? Важнай задачай пераходнага года застаецца для нас усебаковае павышэнне вытворчасці збожжжа, які асновы асноў усеай сельскагаспадарчай вытворчасці.

Цэнтральны Камітэт КПСС заклікае партыйныя і камсамольскія арганізацыі, кіраўнікоў калгасаў і саўгасаў, арганомат, механізатараў, усіх калгаснікаў і рабочых саўгасаў разгарнуць масовы рух за павышэнне ўраджайнасці пшаніцы, кукурузы, гароху, проса, грэчкі і іншых збожжавых і зернебабовых культур. Неабходна ў кожным калгасе і саўгасе паставіць мэту дасягнуць ураджайнасці пшаніцы і іншых збожжавых культур — 20—25 цэнтнераў з гектара, кукурузы — 50 цэнтнераў з гектара, гароху і кармавога бобу — 20—30 цэнтнераў з гектара.

Вялізным важнасцю задачы стаяць перад калгасамі і саўгасамі ў развіццё жывёлагадоўлі. Трэба дабіцца таго, каб ужо, ў 1962 годзе і ў бліжэйшых гадах калгасы і саўгасы атрымлівалі больш мяса і малака, каб насельніцтва з году ў год усё больш атрымлівала гэтых прадуктаў. Што неабходна для хутэйшага развіцця жывёлагадоўлі? Трэба чэрдэа памінаць, што асноўнае, рашучае — гэта кармкі. Будучы кармкі — будзе і жывёла, а будзе жывёла — будзе і мяса і малака.

Галоўнымі кармачніцкімі культурамі з'яўляюцца кукуруза і пачаткі малачана-васковай спеласці і кармавы боб на сілас, цукровыя буркі і гарох.

Цэнтральны Камітэт КПСС звяртаецца да калгаснікаў і калгасніц, рабочых і работніц саўгасаў, да спецыялістаў і кіраўнікоў гаспадарак, да нашых выдатных сельскіх механізатараў:

— расшыраць павольна высокаўраджайнасць культур — кукурузы, гароху, кармавога бобу, цукровых буркоў на карм жывёлы, шырока ўкараняць механізаваныя спосабы сямбы, апрацоўкі і ўборкі гэтых культур, зніжаць затраты працы і сродкаў на іх вытворчасць; — змагацца за атрыманне 300—500 цэнтнераў зямлі мяса кукурузы з пачаткам з гектара, 200—300 цэнтнераў кармавога бобу на сілас з гектара, 200—250 цэнтнераў цукровых буркоў з гектара. Дасягненне таго, каб у бліжэйшых гадах атрымлівалі 75 цэнтнераў мяса на сто гектараў ворнай зямлі і 16 цэнтнераў на сто гектараў іншых сельскагаспадарчых угоддзяў.

Таварышы жывёлагадоўцы! Ваш абавязак — даць для саветскага народа як мага больш якасных, свініны, бараніны, мяса тлушчкі, малака, як і іншай прадукцыі. У якой бы галіне ні працаваў жывёлагадоўца, ён павінен выкарыстаць з кожнага выхаднага дасягненні навуцы, перадавога вопыту, вясці гаспадарку эканамічна, матэматычна, дабіваючыся найбольшага выхаду прадукцыі пры найменшых затратах працы і сродкаў.

Трэба ўдзяліць асаблівае ўвагу скарашчэнню жывёлагадоўлі. Дабіваючыся, каб нашы гаспадаркі адкармілі і прадэлі дасягненні не менш адной свініны на адзін — два гектары ворнай зямлі.

Новыя вялікія поспехы чэкае Радзіма ад бавоўнаводства, ільняводства і каняводства, ад бульбаводства і агародніцтва, ад садаводства і вінаградарства, ад працоўнай кукурузы-бурчак і чыёй плаціцы. Трэба дасягнуць дасягнення павелічэння вытворчасці тэхнічных культур, агародніны, пладоў, ягад і вінаграду, паліпашчэння якасці прадукцыі.

Цэнтральны Камітэт КПСС ставіць задачу: — змагацца за ўраджай баваўны ў кожным калгасе і саўгасе не менш чым 25 цэнтнераў з гектара, цукровых буркоў — 200—250 цэнтнераў з гектара, ільняводства — 5—6 цэнтнераў з гектара, насення сланечніка — 20 цэнтнераў з гектара, бульбы — 120—200 цэнтнераў з гектара, гародніны — 250—300 цэнтнераў з гектара. Зробім усё неабходнае, каб на стапе саветскіх людзей было ўсё больш разнастайных і добрых якасці гародніны, фруктаў, пладоў, ягад, мёду!

Дарагія таварышы! Калгасы і саўгасы ўсталявалі ў пару вясковых палёўных работ. У народзе гавораць: «Вяснаві дзень — год кормы». Цэнтральны Камітэт КПСС заклікае сельскіх механізатараў, усіх калгаснікаў, работніц саўгасаў, партыйных, саветскіх, рэспубліканскіх і камсамольскіх арганізацый, кіраўнікоў і спецыялістаў калгасаў і саўгасаў, рамонтных прадпрыемстваў канцэнтравана намагацца на лепшай падрыхтоўцы да вясновай сямбы, добра арганізаванай тэхніцы, падрыхтаваць насенне, больш накіліць і лепш выкарыстаць арганічны і мінеральныя ўгнаенні, паспяхова правесці вясновую сямбу, догляд пасеваў, саадаваць і без страт узяць ураджай.

Зробім, дарагія таварышы, усё неабходнае, каб у 1962 годзе кожны калгас і саўгас безумоўна выканаў наменчаныя планы і ўнёс дастойны ўклад у справу павелічэння вытворчасці прадуктаў раслінводства і жывёлагадоўлі. Усе калгасы і саўгасы маюць вялікія магчымасці для росту вытворчасці прадукцыі. Гэтыя магчымасці трэба хутэй прынесці ў дзейнасць на ўсёй аддаленай час, а цяпер, у гэтым годзе.

Нельга мірнае з тым, што значная колькасць машын у калгасе і саўгасе проста стаяць з-за дрэннага рамонту і догляду іх, нізкая кваліфікацыя механізатарскіх кадраў. Трэба навесці строгае парадка ў эксплуатацыі і рэмонце трактараў, камбайнаў і ўсіх іншых машын, стварыць неадкладна адносіны да тых, хто не бярэж тэхніку, дапускае прастоі машын і абсталявання. Задача работнікаў сельскай гаспадаркі і перш за ўсё механізатараў заключыцца ў тым, каб правільна, высокапрадуктыўна выкарыстаць усю наяўную тэхніку, пераймаць прыклад перадавых механізатараў.

Цэнтральны Камітэт КПСС заклікае партыйныя і камсамольскія арганізацыі, кіраўнікоў калгасаў і саўгасаў, арганомат, механізатараў, усіх калгаснікаў і рабочых саўгасаў, спецыялісты, вучоныя, работнікі прамысловасці, камуністы і камсамольцы, усе саветскія людзі не пашкадуе сваіх сіл і энэргіі для таго, каб дабіцца магутнага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі, стварыць багацце прадуктаў для народа.

За баваўну работу, таварышы! Наперад, да перамогі камунізму!

Камуністы і камсамольцы! Ваша месца ў першых радах барацьбы за стварэнне багацця прадуктаў сельскай гаспадаркі ў нашай краіне. Высокая ідэянасць і свядомасць, арганізаванасць, дэалявінасць, нестылінасць і цвёрдае дысцыпліна ў працы — вось рысы, якія павінны вызначаць камуністаў і камсамольцаў. Будзьце больш непрыкмымі да недахопаў, смелай аймайце ўсё старое, аджыўшае, усё, што тармозіць наш рух наперад.

Камуністычнай партыі, нашаму гераічнаму народу прыходзілася рашыць многа вялікіх і складаных задач, пераадолючыя маюла цяжкасцей. Цяпер наша краіна ўзялася на такую вышнюю, з якой ужо відаць светлы далі камунізму. Як ніколі, згуртаваны і малалікі саветскі народ, які ўпэўненым пошукам пад кіраваннем ланіскай партыі ідзе да свайго цудоўнага камуністычнага будучыні.

Цэнтральны Камітэт КПСС выказвае чэрдую ўпэўненасць у тым, што калгаснікі, рабочыя саўгасаў, спецыялісты, вучоныя, работнікі прамысловасці, камуністы і камсамольцы, усе саветскія людзі не пашкадуе сваіх сіл і энэргіі для таго, каб дабіцца магутнага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі, стварыць багацце прадуктаў для народа.

За баваўну работу, таварышы! Наперад, да перамогі камунізму!

яў навуку, лепшае выкарыстанне тэхнікі — гэта не проста добраахвотная справа, а абавязковая ўмова ў кіраванні сельскагаспадарчай. Трэба арганізаваць справу такім чынам, каб поспехі перадавых работнікаў саўгасаў і калгаснікаў, лепшых механізатараў сталі здабыткам усёй калектыву, а рубжы, дасягнутыя калектывамі перадавых гаспадарак, сталі збыткам сярэдніх і адстаючых калгасаў і саўгасаў. Трэба, каб мяжой было ўсё больш, каб яны ўсё краі і краіны славялі для ўсіх працоўнай сельскай гаспадаркі! Прапаганда перадавога вопыту павінна быць сістэматычнай, разнабаковай, вясціся ўсімі даступнымі сродкамі.

Работнікі навукі! Смелай рэспрацоўвайце карысныя пытанні развіцця земляробства і жывёлагадоўлі, актыўнае дапамагайце калгасам і саўгасам у дасягненні высокіх ураджайнасці, высокай прадуктыўнасці жывёлагадоўлі, у атрыманні найбольшай колькасці прадукцыі з кожнага гектара зямлі.

Магутны ўдзём сельскагаспадарчай вытворчасці — справа ўсёй партыі, усёй саветскага народа. Вялізарную дапамогу ў рашэнні гэтай жыццёва важнай задачы заклікаюць аказваць рабочыя, інжынеры, тэхнікі — усе работнікі сацыялістычнай прамысловасці. Цэнтральны Камітэт КПСС заклікае рабочых, інжынераў, тэхнікаў, конструктораў, кіраўнікоў прамысловых прадпрыемстваў, работнікаў саўгасарэсурс паспярэнь конструаванне і выпуск новых, больш дасканалых і высокапрадуктыўных сельскагаспадарчых машын і прылад, хутэй уводзіць у строй новыя магутнасці па вытворчасці сельскагаспадарчых машын, абсталявання, мінеральных ўгнаенняў і будучыніх матэрыялаў, саадававаць выкананне задач сельскай гаспадаркі.

Вышэйшы і сярэдні навукавыя ўстановы краіны штогод выпускаюць дзясяткі тысяч маладых спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Большасць з іх добра і натхнёна працуюць у калгасе і саўгасе, сталі ўмелымі арганізатарамі вытворчасці, карыстаючыся асаблівай павялічэння ў народзе, але ў нас яшчэ няма гаспадарак, дзе няма спецыялістаў высокай кваліфікацыі. У той жа час многа спецыялістаў сельскай гаспадаркі працуюць у розных устаноў, адрываючы ад вытворчасці, а некаторыя частка нават заняты не спецыяльнасцю.

Цэнтральны Камітэт партыі звяртаецца да вас, таварышы арганомат і заахнікі, ветэрынарыяны ўрачы, інжынеры і тэхнікі-механізатараў, эканамісты-аганізатары, якія працуюць па ўстаноў, правяць пачуццёвы высокага абавязку перад народам, пайсці на работу непасрэдна на вытворчасць — у калгасы і саўгасы, у брыгады і на фармы, прыскілі свае веды і вопыт для ўздыму сельскай гаспадаркі.

У некаторых рэспубліках, краях і абласцях, асабліва ў цалінных раёнах, калгасы і саўгасы адчуваюць недахоп у рабоце сіле, асабліва ў кваліфікацыі кадраў. Цэнтральны Камітэт заклікае юнакоў і дзячат гарадоў і работнікаў псеваць паехаць на работу ў калгасы і саўгасы. Праца на палях і фермах — гэта высокароўнае і ганаровае праца.

Мільёны людзей з ганарам выконваюць сваю абавязку, працягваюць высокую свядомасць, актыўна ўдзяліваючы ў грамадзянскіх працах. Аднак у калгасе і саўгасе не пераважыла яшчэ гульты, капулі, спекулянтства, раскредальніцтва народнага добра. Ёсць яшчэ людзі, якія імкнуцца ўраваць ад калгаса і саўгаса пачаць, а сваёй працы ўкласці памешы. Трэба абвясціць рашучую барацьбу ўсялякага роду раскредальніцтва сацыялістычнага добра, гульты, якія кохнуць жыццё за кошт грамадства, за кошт працы сумленных людзей.

Вядома, кожнае вялікае значэнне надае партыя паслядоўнаму ажыццэўленню прынцыпа матэрыяльнай заахвясці работнікаў у выніках сваёй працы, у павелічэнні вытворчасці прадукцыі. Цяпер, калі вырашаюцца задачы новага магутнага ўздыму сельскай гаспадаркі, Цэнтральны Камітэт зноў падкрэслівае неабходнасць правядзення ў жыццё прынцыпа матэрыяльнай заахвясці калгаснікаў, рабочых саўгасаў, спецыялістаў у выніках сваёй працы.

Шлях да павышэння аплаты працы добра вядомы — гэта перш за ўсё павелічэнне вытворчасці прадукцыі ў грамадскай гаспадарцы, павышэнне яе якасці, разнае скарашчэнне затрат працы і сродкаў на адзінку прадукцыі, беражлівасць адносіны да грамадскага добра. Імяна гэтым шляхам трэба наўхільны ісці да павышэння аплаты працы і росту матэрыяльнага дабрабыту сельскіх працоўнікаў. Неабходна строга выконваць асноўны прынцып: за лепшую працу, за вытворчасць большай колькасці прадукцыі — больш высокую аплату.

Дарагія таварышы! Далейшае магутнае развіццё сельскай гаспадаркі — гэта тры важнейшыя рубжы камунізму, які мы павінны ўзяць сіламі ўсёй партыі, усёго народа, усёй магутнасці саветскага ладу. Няхай кожны працоўны сельскай гаспадаркі памінае словы выдатнага рускага вучонага І. У. Мічурніка: «Мы не можам чакаць, калі сава ў прыроды; узяць іх у яе — наша задача».

Ад нас, ад доблеснай працы саветскіх людзей, ад высокай свядомасці, дысцыпліны і арганізаванасці кожнага працоўнага сельскай гаспадаркі залежаць нашы поспехі ва ўдзеле сельскагаспадарчай вытворчасці. Падобна таму, як у маленік рукамі ўтвараюцца паўнаводныя рэкі і моры, так і працай кожнага саветскага чалавека напэўнае чакае камуністычнае багацце. У дасягненні наменчай мэты трэба правільна больш ініцыятывы і настойлівасці, знаходліва і творчы дзяржанні ў рабоце, камуністычны ўспрымальнасці да новага, перадавога.

На сям'е жыццё і працу вялікая армія камуністаў і камсамольцаў. Ряды сельскіх партыйных і камсамольскіх арганізацый за апошні час значна выраслі, павялічыліся іх баа-дольнасць.

Камуністы і камсамольцы! Ваша месца ў першых радах барацьбы за стварэнне багацця прадуктаў сельскай гаспадаркі ў нашай краіне. Высокая ідэянасць і свядомасць, арганізаванасць, дэалявінасць, нестылінасць і цвёрдае дысцыпліна ў працы — вось рысы, якія павінны вызначаць камуністаў і камсамольцаў. Будзьце больш непрыкмымі да недахопаў, смелай аймайце ўсё старое, аджыўшае, усё, што тармозіць наш рух наперад.

Камуністычнай партыі, нашаму гераічнаму народу прыходзілася рашыць многа вялікіх і складаных задач, пераадолючыя маюла цяжкасцей. Цяпер наша краіна ўзялася на такую вышнюю, з якой ужо відаць светлы далі камунізму. Як ніколі, згуртаваны і малалікі саветскі народ, які ўпэўненым пошукам пад кіраваннем ланіскай партыі ідзе да свайго цудоўнага камуністычнага будучыні.

Цэнтральны Камітэт КПСС выказвае чэрдую ўпэўненасць у тым, што калгаснікі, рабочыя саўгасаў, спецыялісты, вучоныя, работнікі прамысловасці, камуністы і камсамольцы, усе саветскія людзі не пашкадуе сваіх сіл і энэргіі для таго, каб дабіцца магутнага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі, стварыць багацце прадуктаў для народа.

За баваўну работу, таварышы! Наперад, да перамогі камунізму!

Камуністы і камсамольцы! Ваша месца ў першых радах барацьбы за стварэнне багацця прадуктаў сельскай гаспадаркі ў нашай краіне. Высокая ідэянасць і свядомасць, арганізаванасць, дэалявінасць, нестылінасць і цвёрдае дысцыпліна ў працы — вось рысы, якія павінны вызначаць камуністаў і камсамольцаў. Будзьце больш непрыкмымі да недахопаў, смелай аймайце ўсё старое, аджыўшае, усё, што тармозіць наш рух наперад.

Камуністычнай партыі, нашаму гераічнаму народу прыходзілася рашыць многа вялікіх і складаных задач, пераадолючыя маюла цяжкасцей. Цяпер наша краіна ўзялася на такую вышнюю, з якой ужо відаць светлы далі камунізму. Як ніколі, згуртаваны і малалікі саветскі народ, які ўпэўненым пошукам пад кіраваннем ланіскай партыі ідзе да свайго цудоўнага камуністычнага будучыні.

Цэнтральны Камітэт КПСС выказвае чэрдую ўпэўненасць у тым, што калгаснікі, рабочыя саўгасаў, спецыялісты, вучоныя, работнікі прамысловасці, камуністы і камсамольцы, усе саветскія людзі не пашкадуе сваіх сіл і энэргіі для таго, каб дабіцца магутнага ўздыму ўсіх галін сельскай гаспадаркі, стварыць багацце прадуктаў для народа.

За баваўну работу, таварышы! Наперад, да перамогі камунізму!

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Літаратура і мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 21 (1658) Аўторак, 13 сакавіка 1962 года Цана 4 кап.

НЕ АДРЫВАЦА АД ЗЯМЛІ

Кожнага, хто бывае ў вёсцы, ратуе ўдзём і глыбокае хваляе ўсё цяжкасці і непаладкі ў нашых калгасе. Асабліва сур'ёзна даялося задуманца, слухаючы прамову Мікіты Сяргеевіча Хрушчова на нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Беларусі ў студзені гэтага года. І ўсе ў вялікім спадзяванні чакалі саветскага Пленума ЦК КПСС, палыманага слова і вялікіх рашучых спраў нашай партыі. Калі пачаўся Пленум, я быў у дарозе. У агульным вагоне цягніка Ленінград — Лёўва насупраць мяне сядзеў стары жанчына. Яе спрацаваныя, вузлаватыя рукі ляжалі на прылопе, трымаючы гаспадарчую сетку з абаранкамі і скруткамі ў прамас

Жэнева, мова-лікі швейцарскі гарадок непаўтурчыскага тыпу... Бадай, ніколі яшчэ назва гэтага гарадка на прыцягала такой пільнай увагі, без перавалачэння, усіх народаў свету, як у апошнія тыдні і дні. Многа, вельмі многа розных канферэнцый і нарад і на самых розных узроўнях бачыла Жэнева. Ады з іх давалі сур'ёзную нававу на вырашэнне складаных праблем нашага стагоддзя, некаторыя з іх заканчваліся падпісаннем канкрэтных пагадненняў і дагавораў, але, на жаль, нямава было і такіх, якія пасля працяглай і упартых спрэчак канчаліся нічым...

14 сакавіка ў Жэневе пачынае работу Камітэт ААН па разабранні, або, як яго называюць, Камітэт 18-ці. Яму даручана вырашыць праблему першаўрадовай, спраўды вайкай важнасці — вырашэнне пагаднення аб усеагульным і поўным разабранні. У наш час, бадай, неграўд ці верта даводзіць, што шлях разабрання — адзіны і самы правільны шлях да трынальлага міру на зямлі. Гэта ісціна, якая не патрабуе доказаў.

Чалавечтва даўно разумела гэта. Як пісаў нядаўна англійскі маршалавіц Слесер, «на працягу стагоддзяў людзі прабавалі пакончыць з вайной, і гісторыя замечана стосамі пактаў, саюзаў, дабрачынных рэзалюцый усіх відаў». Так, пераўд спраўды некалькіх, нават заганда многа. Толькі за 15 год у сучасна ААН стотыкі нагаварылі па пытанню аб разабранні, што пратэкалі і рэвалюцыям, які падлічлі старанымі статыстыкамі, можна пакрыць усе дню вялікага Жэнеўскага возера. Папярвоны паток усе разрастаўся, але яшчэ большымі тэмпамі ішло накопленне смротнай ядзернай зброі. Паводле падлікаў амерыканскага прафесара Луіса Сона з Гарвардскага ўніверсітэта агульная разабуральная магнўсць усіх запасаў ядзернай зброі эківалентна спраўды фантастычнай лічбе — 60 мільярдам тон трынітэратульна. Інакш кажучы, на кожнага мужчыну, жанчыну і дзіця на зямлі прыпадае 20 тон выбуховых рэчываў. Зямля, як пірог, націнана смертнасцю націнкая.

Есць, праўда, людзі, які без

НАДЗЕІ

ценоу занепакоенасці запэўняюць, што ў гэтым няма нічога капскага. «Раўнавага страху», гавораць яны, з'яўляецца лепшай гарантыяй міру. Але сама гісторыя пратэстуе супраць гэтых наскрозь фальшывых аргументаў. Перад другой сусветнай вайной краіны фашысцкай вості Рым — Берлін — Токіа таксама запэўнялі, што мір будзе забяспечаны толькі тады,

дзяржаў: сацыялістычных, нейтралісцкіх і краін, якія ўваходзяць у заходнія ваенныя блокі. Так, яшчэ месяц назад усе сведчыла аб тым, што работа Камітэта 18-ці можа быць больш плённай, чым яго няўдальных папярэднікаў. Але цяпер, у самы перададзены адкрыцця наарады ў Жэневе, становішча ў значнай ступені змянілася. Рэакцыйная

крывае імкненне яшчэ больш узмацніць гонку ўзбраенняў. Рэакцыйная сусветная грамадскасць была амаль аднадушнай — яна асудзіла атамную дыверсію кіруючых колаў ЗША. Чэхаславацкая газета «Глас працы» піша, што «аб'яўлена прэзідэнтам Кенедзі серыя ядзерных выбухаў у Ціхім акіяне мае трайную шкоду: атручвае атмасферу, падрывае работу Камітэта па разабранні ў Жэневе, пагражае пачаткам новай стадыі ў гонцы ўзбраенняў...»

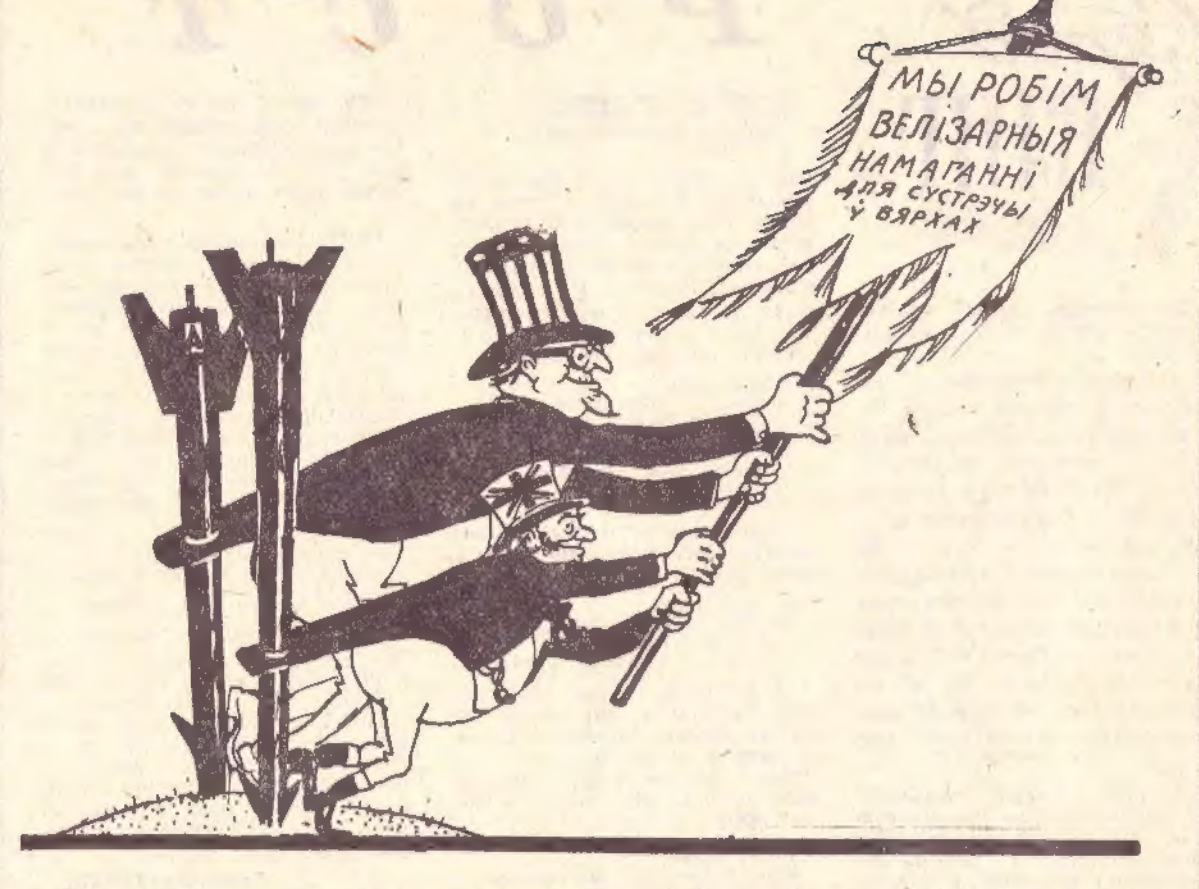
Спраўды, няўжо Вашынгтон усур'ёз лічыць, што музыка ядзерных выбухаў з'яўляецца лепшым акампанямантам для перагавораў у Жэневе? Або што Саветскі Саюз будзе глядзець раўнадушна на ўзмацненую ваенную падрыхтавані ЗША? М. С. Хрушчоў у саім паліклініцы Кенедзі ад 3 сакавіка даў на гэтыя пытанні вычарпальны і пераканаўчы адказы.

Насцаракоўваюць і іншыя факты. У друку з'явіліся паведамленні, што ў Жэневе ЗША будуць, як і раней, настойваць на стварэнні сістэмы кантролю і інспекцыі над разабраннем, а над узбраеннямі. Зноў, такім чынам, робіцца спроба ўзаконіць шпіянаж, такі неабходны для гонштабаў агрэсіўных блокаў. Урад Францыі адмовіўся накіраваць свайго прадстаўніка ў Жэневу, матывіруючы гэта тым, што перагаворы павінны адбывацца з удзелам толькі тых краін, якія маюць ядзерную зброю. Англійская газета «Дэйлі мёр» піша на без падаставы, што гэце развіненне «імянічана прыкусіць рускіх паставіцца яшчэ больш скептычна да намераў Захаду».

Сустрача ў Жэневе пачынаюцца тады, калі ўсе больш дае сабе адчуваць ясна — перыяд абнаўлення ўсяго жыцця, росквіту новага жыцця. Нахай па ранаіцах моцнага яшчэ марамы, нахай неба жыцця часта заваляюцца цяжкія кямры, але ясна ідзе, цяпляныя праменні сонца прабаюцца дарогу да зямлі. Народы свету спадзяюцца, што ясна гэтага года стане вясной умацавання спрэвы міру, аслаблення міжнароднай напружанасці. Саветскі Саюз, усе міралолюбныя дзяржавы прыкладуць усе намажні да таго, каб гэтыя навадзі спрэўдзіліся.

Г. НАВІЦКІ.

Кенедзі: «...Разабраенне патрабуе «вышэйшых намаганняў».

Вось яны — «вышэйшыя намаганні».

Мал. М. ЖЫТНІЦКАГА.

ІХ НОРАВЫ, ІХ МАРАЛЬ

Факты з зарубезных газет і часопісаў

ІДЭАЛЬНАЯ ЦАРКВА

Містэр Джонсан з горада Нью-Йорка заснаваў нядаўна новую рэлігію. Называецца яна «Ідэальная спірытуалістычная царква». Колькасць прыхільнікаў новай рэлігіі складае пакуль некалькі дзесяткаў веруючых. Сябе містэр Джонсан абвясціў біскупам. Праўдзурна богаслужэння значна адрозніваюцца ад звычай-

ных корм. Біскуп Джонсан у чырвоным кардынальскім адзенні кладзецца ў труну і адтуль чытае грамавым голасам прапаведзі. Веруючыя праходзяць гусіным крокам паўз труну і кідаюць туды грошы.

«Фолькштэйме».

ВЕРХ І НИЗ

118734-м наведвальнік «Музея сучаснага мастацтва», адкрытага калі паўгода назад у Нью-Йорку, выйшаў, прывёўшы тэтым у жах дырэкцыю музея і шматлікіх мастацтвазнаўцаў, што адна з кар'яй славацтва мастака-мадэрніста Геры Матгуса вясела дагэры нагамі. Служкам музея дадзена ўказанне выправіць памылку.

«Вокенпост».

ЗАКОН ЕСЦЬ ЗАКОН

Нягледзячы на пратэсты некаторых членаў парламента брытанскае княства пратэстае выплываць грошы на ўтрыманне і рамонт так званата Філігарскага замка. Гісторыя гэтага «замка» такая. Яшчэ ў эпоху Карла II памылкова або наўмысна ў спіс каралеўскай маёмасці быў унесены неіснуючы Філігарскі замак. Быў прыняты закон аб штогадовым выдаткаванні сродкаў на ўтрыманне і рамонт гэтага замка. У наступныя стагоддзі каралеўская сям'я прадала некаторыя з сваіх уладанняў розным асобам. Быў прададзены і Філігарскі замак. Згодна закону новыя ўладальнікі атрымалі ўсе прывілеі, звязаныя з каралеўскай маёмасцю, у тым ліку дзяржаўную дапамогу на ўтрыманне і рамонт будынка. І вось па сённяшні дзень іспанскія ўладальнікі неіснуючага замка атрымліваюць грошы з дзяржаўнай казны.

«Юманітэ».

КАСМІЧНЫЯ МАХЛЯРЫ

Амерыканскія судовыя органы ўбодзілі справу супраць махлярскай «Акцыянерскай кампаніі касмічных палятаў». Выкарыстоўваючы цікавасць насельніцтва да касмічных палятаў, аферсты правалалі акты на «булаўніцтва касмічных пасажырскіх караблёў». Агентства кампаніі ўдалося знайсці намага пакупнікоў, якія паверылі ў высокі прыбыткі кампаніі.

«Морген».

БРАТЫ ВА ХРЫСЦЕ

Свяшчэнніслужыцелі рымска-каталіцкай і грэка-праваслаўнай царквы наладзілі нядаўна бойку за права стаяць першымі ў час богаслужэння ў Віфііскай царкве Раждзства, пабудаванай на месцы, дзе нібыта нарадзіўся Ісус Хрыстос. Віфііскай царква з'яўляецца сумеснай уласнасцю каталікаў і праваслаўных, і на гэтай падставе пастаянна адбываюцца непаразуменні. У апошні раз сварка перайшла ў бойку з выкарыстаннем у якасці зброі крыжкоў, дубінак і піўных бутэлек. Паліцыя ледзь навяла парад.

«Скотсман».

САМЫ ДАРАП У СВЕЦЕ

Пасля нядаўняга лавынення платы за навучанне Вестмінстэр-

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАШКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗГУР, А. І. БУТАКОВ, К. Л. ГУБАРЭВІЧ, В. Ул. ІВАШЫН, А. Н. МАРЦІНОВІЧ (адказны сакратар), П. Ф. ПРЫХОДЗЬКА, Р. К. САБАЛЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), М. Г. ТКАЧОУ, І. З. ШАРАХОУСКІ, І. Е. ШАЦІЛА, Р. Р. ШЫРМА.

ДАВЕДАМА

КІРАўНІКОУ САТАСАЎ, КАЛГАСАЎ, ЗАГАДЧЫКАЎ РАЕННЫХ І СЕЛЬСКІХ ДАМОЎ КУЛЬТУРЫ, КЛУБАЎ І БІБЛІЯТЭКІ

ПРАДПРЫЕМСТВЫ СУВЯЗІ УСКЛЮДІ АДКРЫЛІ ПРЫЕМ ПАДПІСКІ НА

МАЛЯУНІЧЫЯ САТЫРЫЧНЫЯ ПЛАКАТЫ

ПА ПЫТАННХ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ. ПЛАКАТЫ БУДУЦЬ ВЫДАВАЦІА КАМПЛЕКТАМІ рэдакцыйнага часопіса «Крокодыл» і выдавецтвам «Правда». У 1982 годзе выйдзе з друку чатыры комплекты — па 10 плакатаў у кожным.

НА ПРАЦЯГУ САКАВІКА ПАПІСКА НА ПЛАКАТЫ ПРЫМАВІША НА ГОД. З КРАСАВІКА — НА 9 МЕСЯЦАЎ. ПАПІСКА ПЛАТА НА 12 МЕСЯЦАЎ — 3 руб. 20 кап., на 9 месяцаў — 2 руб. 40 кап.

«САЮЗДРВК». Міністэрства сувязі БССР.

НЕ ПРЫВІТАЎСЯ...

Нядаўна па Мінскім гарадскім адзеле народнай асветы працавала чутка: у дзіцячым садзе № 125 з'явіліся злодзеі. У нашы дні гэта сенсацыя, хоць злодзеі поўнацю яшчэ не перавыліся. Іх становіцца ўсё менш і менш. Калі выявіцца несутелены чалавек, які хоча пакы-віцца да нашых суседа ці таварыша, а бывае, што і за кошт дзяржавы, — аб ім гавораць з агідай, абурэннем, яго асуджаю грамадскія.

Адначасна ў гарадскім адзеле народнай асветы прыйшлі даве жанчыны. Яны паклалі на стол загадчыка аддзела пісьмо. У ім гаварылася, што ў дзіцячым садзе № 125 «дзец не атрымліваюць устаноўленых норм харчавання, таму што частка найбольш каларыйных прадуктаў сістэматычна раскардавана кіруючымі работнікамі дзіцячага сада». Над кіруючымі работнікамі меліся на ўвазе дырэктар А. Сірацінская і загадчыкі гаспадары А. Рудзіцар. Але ж ці толькі яны крадуць? Трэба адзначыць, што кастір і бухгалтар дзіцячага сада таксама часта носяць розныя прадукты са склада. А таму аўтары пісьма настолькі прасілі «...скілкаць агульны сход бацькоў, дзе многі бацькі дапоўняць матэрыял па гэтым пытанню, і перадаць справу ў следныя органы».

Пад пісьмом не значылася прозвішча аўтара. Затое быў вядомы яго хатні адрас. У пачатку пісьма гаварылася, што копіі яго пазваны ў гарком партыі і райвыканком. Што і казач, атрымаўшы такі ліст, работнікі гарана адчулі сябе не зусім ёмка. Дзіцячы сад, які лічыцца адным з лепшых у горадзе, прытоўна ў іх вачах згубіў аўтарытэт.

На месца адарання тэрмінова накіравалі інспектара. Яна пайшла па адрасу і апынулася ў кватэры грамадзяніна К. Асаёнак. Тая адрасу паклікала сваю суседку грамадзянку М. Басякову, якая даволі блытана расказала гісторыю пра тое, што прыбыралішчыца В. Сырцова не раз адносіла кошык з прадуктамі кудысьці на вуліцу Даўгабродскую і перадавала іх нейкім жанчынам...

Вось гэта і ўсё. Факты, безумоўна, упартая рэч. Яны і перавярнулі ўсё спакойнае жыццё выхавальніц сада. Чуткі папалі на іншых дзіцячых садах. Ады ківалі галовамі і паціскалі маляўна, маўляў, не дагледзелі. Другія не хацелі слухаць: тупаста ўсё гэта! А трэція наспрабавалі нават за-

весці справу. Аднойчы, калі А. Сірацінская выходзіла з дзіцячага сада і накіроўвалася дадому, яе спыніў работнік АБХС і папрасіў дазволу аглядзець сумку. У сумцы аказалася адна бутэліца кефіру. Сірацінская разумела, што работнікі міліцыі мае права ўрэшце-рэшт зрабіць такі агляд. Але ж цяпер ён быў выкліканым тым лістом, што даслалі ў аддзел асветы. Дамоў Сірацінская прыйшла ўсхваляваная, са слязямі на вачах.

Але вернемся да М. Басяковай. У дзіця яна запэўняла, што ў садзе працуюць злодзеі і несутеленыя людзі, якіх трэба судзіць. Інспектар райана прыйшоў выяўляць прыбыральшчыцу В. Сырцову. Яна паціснула плячыма і рашуча адказала: — Нічога я не ведаю. Ніякіх прадуктаў не нашла.

Работнікі райнага аддзела асветы вырашылі скілкаць бацькоўскі камітэт, на які запрасілі Басякову. Стварылі камісію. Яна правярыла работу выхавальніц сада, кухні і складала. Камісія не выявіла злоўжыванняў.

Па просьбе аўтараў пісьма склікалі і сход, на які з'явіліся ўсе бацькі. Выступаючых было многа. Свае думкі пра харчаванне ў садзе выказалі тт. Крывашоў, Мішка, Судзевіка, Рудавіцкая, Зайдаман. Усе былі абураны: «Хто распушчэае такія чуткі? Хто пісаў заву?» Зала ўсхваляванна гудзела. І яе не хацеліся М. Басяковай, але прыйшлося ўстаць. Яна не глядзела ў твары бацькоў. Уся чырвоная, збыжжана, ціхім голасам растлумачала:

— Сканала аўтарытэтная адна жанчына... калі і праверач... Хай праверач...

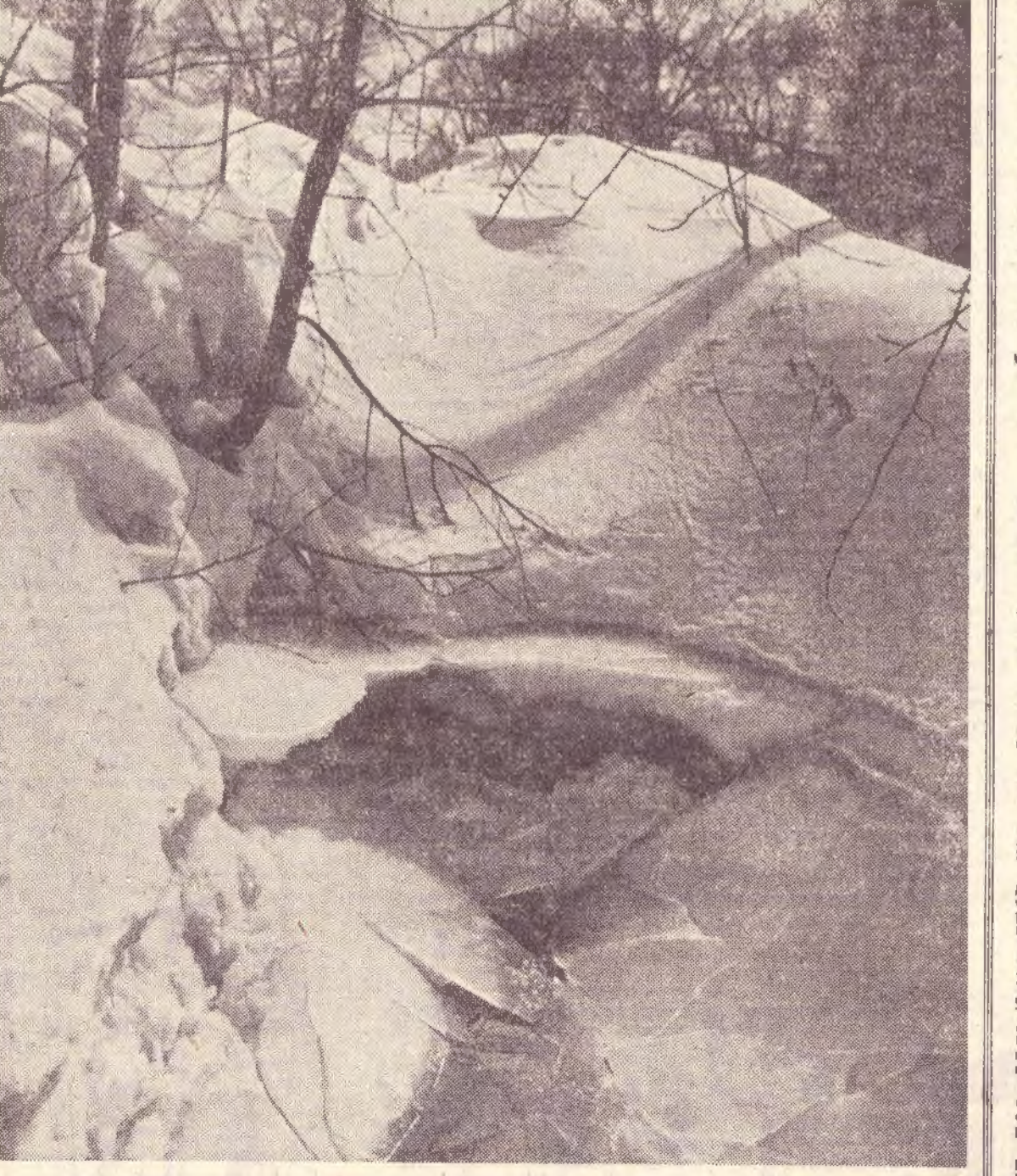
І, уцікнуўшы галаву ў плечы, дадала:

— Нічога тут такога крўд-нага няма... калі і праверач... Мне давялося прысутнічаць на гэтым бацькоўскім сходзе. Я слухаў, з якой непабудлівай шырысцю гаварылі прысутныя пра цудоўныя ўмовы, створаныя ў дзіцячым садзе, як з задавальненнем адзначалі добрае харчаванне, як саромілі М. Басякову. Потым развішліся. Я быў упэўнены ў тым, што до-

ма бацькі, у кругу сям'і, працягалі размову пра сад. Працягваў яе ў думках і я. Ішоў не спынаючыся, і ў вушах гучалі словы: «Нічога крўд-нага няма...» Толькі чортвы чалавек з брыдкай, мяшчанскай душой не мог адчуць, якую балючую крўду нанёс ён добрым і сумленным людзям. На думку Басяковай, нічога такога і няма ў тым, калі напішам заяву ў гаркам партыі, у райана, у міліцыю і абвінавачан чалавек у крадзях. Хай праверач! На тое, маўляў, і міліцыя існуе, каб лацьць злодзеяў. А калі ўдзельна з кефірам, што знайшлі ў кошыку, аказалася не крадзеж, а купленыя ў магазіне, то ўрэшце-рэшт можна папрасіць прабаачэння за такую крўду.

Я зацікавіўся: а што ўсё-такі з'явілася прычынай напісання пісьм у рад устаноў? Зноў прыйшоў у дзіцячы сад і гутару з дырэктарам, з загадчыцай гаспадаркі. Праз некаторы час трапіла ў кватэру К. Асаёнак.

Супраць сядзіць маленькая хударлявая жанчына. Яна доўга і нудна расказвае пра пісьмо і ўрэшце гаворыць, што напісала яго па просьбе М. Басяковай. Яна растлумачае, што дзяцей у садзіку не мае, але лічыць

САКАВІК.

Фотазіод А. ДЗІЛАВА.

ДРУЖБА

У Браслаўскі райны аддзел культуры прыйшло пісьмо з суседняга лётускага гарадка Ігналіна. Лётускія сібы паведамілі, што ў іх праводзіцца святэ мастацтва народаў СССР і яны запрашаюць браслаўцаў прыняць у іх удзел.

Раніцай з Браслава ў Літву адправіліся дзве машыны. Браслаўскую дэлегацыю вёзла супраць жыхары Ігналіна.

Сюды прыйшлі і латвійскія госці. Канцэрт адкрылі самадзейныя артысты з Даўгаўпілса. І вось гучачь напеўныя латвійскія песні. З песпелым выступілі на сцэне Браслаўскія калектывы самадзейнасці. Былі выкананы беларускія і польскія песні, танцы. У заключныя моманты Браслаўскага на рэдакцыя тэатра паказалі відэафільм «Пад дзідай дэмань».

Літоскія сібы ў знак дружбы уручылі браслаўцам памятку падарунак. Такія сустрачкі трох братніх народаў — беларусаў, латышоў, літвіноў — адбываюцца даволі часта.

І. АЛЕКСЯНАК.

«Літаратура і искусство» — орган Міністэрства культуры і правлення Саюза пісателёў БССР, Мінск.

Адрас рэдакцыі: г. Мінск, вул. Захар'ева, 19. Тэлефоны: прыёмны рэдакцыі — 3-24-61, намесніка галоўнага рэдактара — 3-25-25, адказнага сакратара — 3-25-25, аддзела літаратуры — 3-20-54, аддзела мастацтва — 3-24-62, аддзела культуры — 3-22-04, выдавецтва — 3-19-52, бухгалтэры — 3-11-83.

Друкарня выдавецтва «Звязда».

«Літаратура і мастацтва» выходзіць два разы на тыдзень: у аўторак і пятніцу.